

”Små små ord om Göteborgs-Posten”.

- ett livsverk går i graven.

Så har det då hänt. Den ”gamla” tidningen Göteborgs-Posten finns inte längre i släkten Hjörnes händer. Den har glidit dem ur händerna eller kanske vi kan säga kommit på obestånd. Det är så denna process har uppstått – från uppgång till faller eller som det heter i en av rubrikerna: Förvärva – ärva – fördärva.

Att nu läsa de skrivna budskapen, som framgår från 39 journalisters pennor påminner om en insiktsfull person- och arbetsresa; kort sagt lokal presshistoria.

Det en gång stolta flaggskeppet av ”Gothenburg” har förvandlats och de närvarande skribenterna befinner sig nu i den övre medelåldern dvs. de är pensionärer, dvs. de är icke bundna vid tidningen, ej heller återhållsamma eller fördragsamma med kommentarer, snarare uppriktiga i sina personliga speglingar av göteborgskt journalistik.

Det som en gång började i all enkelhet förvandlades till övertro och ekonomisk rekonstruktion.

Den lilla statyn, GP-pojken, finns avbildad i slutet av boken. Den påminner om hur GP-tidningen började och hur den under lång tid kom att utdelas eller säljas till läshungriga göteborgare. Det var en möjlighet för unga, flitiga skolpojkar att tjäna en krona eller två.

”GP-pojken” var alltid närvarande och det var också Harry.

Det fanns dock en tid då GP föraktades, saknad kultur och stil och form. Det var under den högdragna Handelstidningens tid. Jag kan själv minnas under mitten av 60-talet, då jag själv arbetade på Sjöfartstidningen, att GP ansågs både sakna stil och kultur.

GP var en tidning som körde med små enkla inslag, som ett annonsblad med en alltid undermålig kultursida. Det ändrade sig något då lerumsbon Erik Hjalmar Linder kom till redaktionen; annars var det magert.

Nåväl, här i boken gör Lars Dimming, inledningsvis, ett snabbt överslag av händelserna. GP har varit en ”koloss på lerfötter” dvs. en ”institution som blivit en produkt”, vilket Maria Sköld påpekar i slutet av boken.

Här kan naturligtvis inte gås in på alla de 39 bidragen i boken, utan jag får prioritera, som det så vacker heter i ekonomiska sammanhang. Låt mig dock nämna några bidrag som engagerar.

Det är Sten Sjögrens, som väl beskriver Stampens VD; Lars-Gunnar Wolmesjö, som inte skräder med orden utan går rakt på ”rödbetan”. Med andra ord - han tycker att tidningen har i stort blivit utsatt för bedragare och felaktiga förvärv av dagspress, som inte borde ha förekommit. (Tex. Centerpartiets Hallands Nyheter).

Här i boken finns även namn som serietecknaren Sture Hegerfors, den fina journalisten Berit Bergendahl; den insiktsfulle Gert Gelotte, som en dag tar klart avsked i skenet av den konservativa skribenten Alice Teodorescu. Den Göteborgs-liberala andan på redaktionen har slocknat.

På sporten finns naturligtvis Ulf Stenberg och Per Yng. Tecknaren Ulf Svenningsson gör ett oförglömligt intryck med teckningar av bl.a. Henning Sjöström. Den avsidat liggande kulturredaktionen kommer också till tals genom Gunilla Grahn-Hinnfors, som börjar sin verksamhet i mitten av 90-talet. Senare Åsa Brevinge och litteraturvetaren Tomas Forser, som efterträder den kritiske Karl Beijbom.

Pär Dusing lyfter fram organisationen ”Affärer i Väst” och påpekar det närmast schizoida förhållandet mellan - redaktion och näringsliv - under Cecilia Krönleins ledning.

Men så till ägandet: Harry, Lars, Peter. Harry startade upp en lysande inkomstbringande tidning med 600.000 ex. - en tidning för hela Västsverige. Sonen Lars kommer in som den nitiske förvaltaren av tidningsarbetet. Under denna tid visar det sig att alla journalister får göra i stort sett vad de vill. Resa till främmande land, göra reportage - Indien, Afrika, Amerika. Och för Sportredaktionen finns inga gränser – den reser och besöker alla stora evenemang världen över - VM, OS – ja, allt som en ambitiös sportchef kan komma på.

Så blir tidningen en storaktör i det svenska presslandskapet. Det finns också en sorts samsyn på redaktionsmöten, som kommer fram, trots att Arne Thorén kan gå i taket då och då – under sin korta treåriga chefskapperiod. Det viktiga Korrektoret har också fått en genomlysning via Maria Berggren, Lena Ekstrand och Gunilla Skoog.

Jag minns hur jag en gång slussades runt i byggnaden av författaren Eric S Alexanderson, som vid sidan av arbetade som korrekturläsare. Mycket imponerande. Annars har min kontakt med GP under åren varit sporadisk; dock

kontakter med Bent Eklund och Tomas Forser, vilka publicerat mina manus då och då.

Ändock kommer vi till den stora fadäsen och högmodet, då Peter Hjärne och Tomas Brunegård i rask takt samkör och utvidgar Stampen Local Media till ett förlustbolag med en miljard sek. i förluster. Till detta kommer att Brunegård under åren 2005-2015 plockade ut 90 miljoner, senare ett avgångsvederlag på 15.

Kanske kan man säga att han drev Stampen, som man driver en hamburgerkedja av typ Burger King. Man kommer att överdosera i slutändan, vilket betyder ”överdriven måttnad”. Och så skedde. Rekonstruktionen var ett faktum. Till detta kan fogas ett citat, där Sten Sjögren karaktäriserar Brunegårds ledarcharm:

Tomas Brunegård var bra på att övertyga folk. Den pojkkaktiga, oskuldfulla uppsynen och Kinnadialekten ingav förtroende. Den kristne koncernchefen, aktiv i Smyrnakyrkan, verkade också tro till hundra procent på sitt budskap. Det gick hem hos församlingen. (s 19)

Ja, ”så kan det gå när inte haspen är på”, för att nu avsluta med ett slitet ordspråk.

Hans-Evert Renérius

Bok: GÖTEBORGS-POSTEN – inifrån. 39 journalister berättar om ett tidningshus. Bokförlaget Korpen, 2019. s 283